

TEMAT

Model FUKO jako pomoc w udzielaniu informacji zwrotnej

Model FUKO to skuteczna metoda przekazywania informacji zwrotnej w sposób konstruktywny i empatyczny. Pomaga unikać personalnych ataków i skupić się na konkretach, co jest kluczowe w budowaniu pozytywnych relacji w pracy, szkole czy życiu.

FUKO to akronim od czterech elementów, które są kluczowe w procesie uczenia się i w pracy grupowej: FAKTY, UCZUCIA, KONSEKWENCJE, OPCJE. Jest narzędziem stosowanym do przekazywania informacji zwrotnej, a także do analizy i podejmowania decyzji, szczególnie w pracy grupy. Poniżej znajduje się opis każdego elementu:

[F]akty:

(unikanie opinii i subiektywnych ocen)

- ☞ Co się wydarzyło?
- ☞ Jakie są konkretne, obiektywne informacje na temat sytuacji?

[U]czucia:

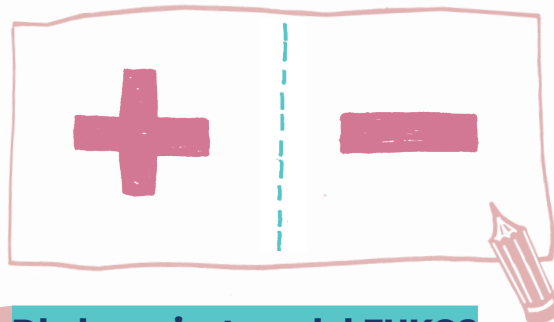
- ☞ Jakie emocje wywołuje ta sytuacja?
- ☞ Co czują poszczególne osoby związane z tą sytuacją?

[K]onsekwencje:

- ☞ Jakie są skutki tej sytuacji?
- ☞ Jakie będą krótko- i długoterminowe efekty dla nas i innych?

[O]pcje:

- ☞ Jakie mamy możliwości działania?
- ☞ Jakie kroki możemy podjąć, aby poprawić sytuację?
- ☞ Jakie są plusy i minusy każdej opcji?

Dla kogo jest model FUKO?

Wiele źródeł wskazuje na wykorzystywanie modelu FUKO w biznesie, w przedsiębiorstwach, instytucjach do komunikacji z pracownikami, do ewaluacji ich pracy. Ale zasada FUKO to uniwersalny model komunikacji, który sprawdzi się także podczas zwykłych rozmów współpracowników, a nawet w sprawnym porozumiewaniu się w życiu prywatnym. FUKO znajdzie też zastosowanie w szkole na różnych poziomach komunikacji: dyrektor – nauczyciel, nauczyciel – nauczyciel, nauczyciel – uczeń, uczeń – uczeń, czyli w każdej sytuacji, w której ważne jest udzielenie informacji zwrotnej.

Przykłady zastosowania modelu FUKO w sytuacjach szkolnych

Zastosowanie modelu FUKO w szkole może znacząco poprawić efekty pracy uczniów i nauczycieli. Model można wykorzystywać do rozwiązywania problemów, podejmowania decyzji oraz wspierania uczniów w nauce i rozwoju osobistym. Oto przykłady:

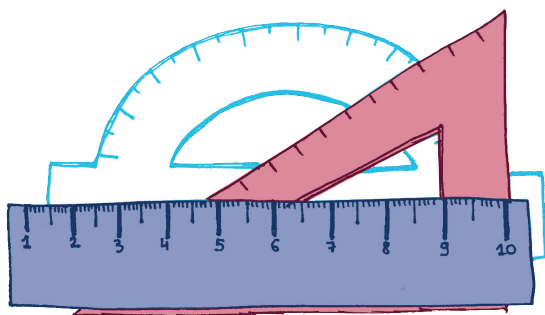
1. Pomoc w indywidualnym rozwoju ucznia. Przykład sytuacji: Uczeń ma trudności z nauką i potrzebuje wsparcia.

Fakty: Nauczyciel zbiera informacje: *Jakie są konkretne problemy, z którymi się borykasz?*, np.: *Mam trudności z matematyką i często nie rozumiem zadań domowych.*

Uczucia: Uczeń wyraża swoje uczucia: *Jakie emocje towarzyszą ci w związku z tymi trudnościami?*, np.: *Czuję się zniechęcony i przytłoczony, bo nie mogę nadążyć za resztą klasy.*

Konsekwencje: Analiza skutków: *Jakie są konsekwencje tego, że masz trudności z nauką?*, np.: *Moje oceny są niskie, a ja tracę pewność siebie.*

Opcje: Poszukiwanie rozwiązań: *Jakie mamy możliwości, aby ci pomóc?*, np.: *Możemy zapewnić dodatkowe zajęcia z matematyki, zorganizować pomoc koleżeńską lub zaproponować korepetycje.*

2. Pomoc w indywidualnym rozwoju ucznia (budowanie postawy współpracy). Przykład sytuacji: Uczeń nie stosuje się do zasad pracy grupowej, przerywa innym podczas prezentacji.

Fakty: Rozpocznij od przedstawienia konkretnych, obiektywnych faktów. Skup się na tym, co się wydarzyło, bez oceniania czy interpretacji, np. *Podczas ostatniej prezentacji zauważyłem, że dwukrotnie przerywałeś innym uczestnikom, zanim skończyli swoje wypowiedzi.*

Uczucia: Opisz swoje uczucia związane z zaistniałą sytuacją. Wyrażenie emocji w sposób bezpośredni i spokojny pomaga odbiorcy lepiej zrozumieć, jaki wpływ miało jego zachowanie, np.: *Poczułem się niezręcznie, ponieważ wyglądało to tak, jakbyś nie szanował ich opinii.*

Konsekwencje: Wskaż, jakie były lub mogą być konsekwencje tego zachowania. Może to dotyczyć wpływu na innych, efektywności pracy czy relacji w zespole, np.: *W efekcie inni uczestnicy mogli poczuć się zniechęceni do dalszej dyskusji, co ograniczyło wymianę pomysłów.*

Oczekiwania: Na koniec jasno przedstaw swoje oczekiwania na przyszłość. To element, który pokazuje, jaką zmianę chciałbyś zobaczyć i co pomoże uniknąć podobnych sytuacji w przyszłości, np.: *Oczekuję, że w przyszłości pozwolisz innym dokończyć wypowiedzi, zanim sam zabierzesz głos. To pomoże nam lepiej współpracować.*

3. Pomoc w indywidualnym rozwoju ucznia. Przykład sytuacji: Motywowanie ucznia do poprawienia testu z matematyki poprzez informację zwrotną.

Fakty: *W trakcie ostatniego testu matematycznego popełniłeś kilka błędów w obliczeniach przy rozwiązywaniu równań kwadratowych.*

Uczucia: Wyraż swoje uczucia lub reakcje związane z tym, co się wydarzyło. Dzięki temu uczeń zrozumie, jak jego zachowanie lub wyniki wpływają na nauczyciela, tudzież proces nauczania, np.: *Jestem trochę zaniepokojony, ponieważ wiem, że rozumiesz ten materiał, a te błędy mogą wynikać z pośpiechu lub niedokładności.*

Konsekwencje: Wskaż, jakie były lub mogą być konsekwencje tego zachowania albo wyników. To może pomóc uczniowi zrozumieć, dlaczego pewne działania są ważne, np.: *W efekcie nie uzyskałeś tylu punktów, ile mógłbyś zdobyć, a to może wpłynąć na twoją końcową ocenę z tego przedmiotu.*

Oczekiwania: Na koniec wyraż swoje oczekiwania na przyszłość, sugerując, co uczeń może zrobić, aby poprawić swoje wyniki lub zachowanie, np. *Oczekuję, że przy następnym teście dokładniej sprawdzisz swoje obliczenia, zanim oddasz pracę. Możemy też przejrzeć te zadania razem na dodatkowych zajęciach, aby upewnić się, że rozumiesz, gdzie popełniłeś błędy.*

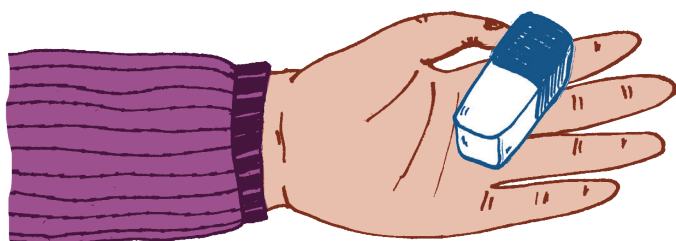
Pomoc w indywidualnym rozwoju ucznia. Przykład sytuacji: Uczeń miał problem z koncentracją podczas zajęć.

Fakty: *Zauważyłem, że podczas dzisiejszej lekcji często się rozpraszałeś, zamiast skupiać się na zadaniu.*

Uczucia: *Martwi mnie to, ponieważ wiem, że potrafisz być bardzo zaangażowany, kiedy się skupisz.*

Konsekwencje: *W konsekwencji nie udało ci się ukończyć ćwiczenia na czas, co może wpłynąć na twoje zrozumienie materiału.*

Oczekiwania: *Chciałbym, żebyś na kolejnych zajęciach spróbował się skupić bardziej na wykonywanych zadaniach. Jeśli potrzebujesz pomocy, możesz do mnie podejść w każdej chwili.*

Jakie są korzyści z używania modelu FUKO w pracy z uczniami

Stosowanie modelu FUKO w procesie udzielania informacji zwrotnej uczniom pozwala na:

klarowność – uczeń wie dokładnie, o czym mówisz, ponieważ odnosisz się do konkretnych faktów, rozumie, co zrobił dobrze lub co wymaga poprawy;

bezpieczeństwo emocjonalne – uczeń czuje się mniej atakowany, ponieważ koncentrujesz się na zachowaniach, a nie na osobistych cechach.

wsparcie rozwoju i możliwość poprawy – uczeń czuje się wspierany, ponieważ otrzymuje konkretne wskazówki, jak może poprawić swoje wyniki, a jasne oczekiwania dają mu szansę na zmianę swojego postępowania w przyszłości.

motywację do zmiany – dzięki jasnej informacji zwrotnej uczeń jest bardziej zmotywowany do poprawy swoich wyników lub zachowania.

MODEL FUKO SPRZYJA BUDOWANIU POZYTYWNEJ RELACJI MIĘDZY NAUCZYCIELEM A UCZNIEM, CO JEST KLUCZOWE DLA EFEKTYWNEGO PROCESU NAUCZANIA.

* W tekście, aby uprościć informacje i zachować przejrzystość treści, stosujemy czasami formy męskie zamiast męskich i żeńskich, mając jednak na uwadze, że obejmują one wówczas przedstawicieli każdej płci.

